

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

«ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»

Рівень вищої освіти – першого (бакалаврського)
Освітня програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація: 014.12 (Образотворче мистецтво)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від «25» серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Виробнича педагогічна практика
Викладач (-і)	Тимків Богдан Михайлович
Контактний телефон Викладача	+38 0500500951
Е-mail викладача	bohdan.tymkiv@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	9 кредити ЄКТС, 270 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Виробнича педагогічна практика в закладах загальної середньої та позашкільної освіти забезпечується освітньою програмою за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Спеціальність 014. 12 – Середня освіта. «Образотворче мистецтво». Виробнича педагогічна практика у навчальному плані належить до циклу професійної практичної підготовки і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його фахових здібностей.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Мета виробничої педагогічної практики: надати студентам цілісної і логічно-послідовної системи знань про: дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації; теоретичні, організаційно-процесуальні, методичні засади процесу навчання і виховання школярів, їх підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; методики викладання мистецьких дисциплін; розкрити структуру та напрями реформування освіти загалом та мистецької зокрема.</p> <p>Навчити: організовувати навчальний процес з образотворчого мистецтва на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів; проектувати та організовувати навчальний процес на рівні заняття, педагогічної ситуації; здійснювати відбір методів, форм і засобів навчання образотворчому мистецтву, спрямованих на розвиток здібностей учнів та їх виховання; здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів; здатність керувати навчально-виховною діяльністю у позакласній роботі; здатність використовувати інформаційні технології у навчанні; формувати в студентів уміння користуватися мовою образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, виконувати передбачені навчальними програмами завдання із видів образотворчих мистецтв.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • набуття знань про основні педагогічні категорії і поняття, закономірності функціонування системи освіти і її складових (навчально-виховний процес тощо); • ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, виховання, управління в системі закладів загальної середньої та позашкільної освіти; • розвиток професійного мислення, формування усвідомлення високої значущості педагогічної праці у суспільному прогресі людства, розвиток практичних умінь і навичок творчого підходу до організації педагогічної діяльності; • накопичення початкового досвіду ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності. 	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої та освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

ЗК 1. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською - державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ - у навчанні і на практиці; здатність використовувати засоби художньої виразності у сучасному полікультурному просторі.

ЗК 2. Здатність отримувати і передавати професійну інформацію іноземною мовою з метою міжкультурного спілкування.

ЗК 3. Здатність до впевненого та, водночас, критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації з різноманітних джерел.

ЗК 4. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі, працювати в команді з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства, діяти соціально відповідально, толерантно та коректно.

ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

ЗК 7. Здатність забезпечувати особисту та групову відповідальність за дотримання виконавської дисципліни, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті зобов'язання

Фахові компетентності.

Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.

ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 3. Здатність до практичної та оцінної художньої діяльності.

ФК 4. Здатність володіти операційною системою Windows, як засобом управління інформацією, а також видами комп'ютерної графіки, растровими графічними та векторними редакторами.

ФК 5. Здатність використання комп'ютерних технологій у процесі виконання творчих завдань.

ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

ФК 7. Здатність планувати процес навчання образотворчого мистецтва у загальноосвітній школі та у позашкільних закладах, забезпечувати його реалізацію та оцінку отриманих результатів.

ФК 8. Здатність до організації і проведення позаурочної та позакласної роботи (вихід на пленер, екскурсії в музейні установи, участь у мистецьких проектах, майстер-класах, виставках).

ФК 9. Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.

ФК 10. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості.

ФК 11. Здатність до виявлення творчих здібностей дитини, засобами діагностики навчальних та художньо-творчих досягнень учнів та прогнозування їх особистісного розвитку.

ФК 12. Здатність застосовувати образотворче мистецтво як засіб естетичного виховання школярів.

ФК 13. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості оволодіння основами образотворчості в закладах загальної середньої та позашкільної освіти з образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва, початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах з поглибленим вивченням образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання

Знання та розуміння

ПРН 1. Вміння вирішувати нестандартні проблеми та завдання в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки.

ПРН 2. Вміння провадити урочну (класну) та позаурочну діяльність з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

ПРН 3. Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.

ПРН 4. Знання шляхів розширення і збагачення художньо-естетичного досвіду, опанування художніми вміннями та навичками з метою повноцінної практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності.

Застосування знань та розумінь

ПРН 5. Вміння використовувати власні знання в процесі освітньо-практичної діяльності.

ПРН 6. Формування художньої компетентності школяра: знання, уміння, досвід, особистісні якості для успішної художньої діяльності усвідомлюючи відповідальність за її результати.

ПРН 7. Володіння ручними та механізованими інструментами, пристроями, обладнанням, здатність до виконання основних технологічних операцій у відповідності з обраним матеріалом та технікою виконання

ПРН 8. Формування емоційно-естетичного рівня, культури почуттів, виховання естетичного сприйняття дійсності та особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва.

ПРН 9. Розвиток загальних творчих здібностей; стимулювання образного мислення, формування навичок художньої самоосвіти та розвитку особистості.

ПРН 10. Уміння застосувати у професійній діяльності фундаментальні знання з комп'ютерних технологій.

ПРН 11. Уміння використовувати педагогічні технології у навчально-виховному процесі; розробляти уроки та навчальні заняття відповідно до обраної технології навчання.

ПРН 12. Уміння здійснювати усний, письмовий та тестовий контроль на заняттях, планування та корекцію результатів навчання, творчого розвитку; вести облік результатів контролю знань, умінь та навичок.

Формування суджень

ПРН 13. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні можливості, спонукати до самореалізації та самовдосконалення.

ПРН 14. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості вивчення учнями образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	
Практичні заняття	
Самостійна робота	270

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
8	014 «Середня освіта»	4 (бакалавр)	Нормативний

Тематика освітнього компонента

Види робіт	Години
<i>Навчальна діяльність</i>	<i>70 год.</i>

Тема 1. Настановча нарада. Організація практики у закладах загальної середньої та позашкільної освіти.	2
Тема 2. Розробка індивідуального плану та ведення щоденника студента-практиканта.	13
Тема 3. Знайомство студента з класом закріплення за ним та обов'язками щодо підготовки та виконання завдань практики. Консультації з навчально-педагогічної і виховної діяльності вчителя та ознайомлення з його календарно-тематичним планом.	25
Тема 4. Спостереження на заняттях за роботою вчителя.	30
Методична діяльність	80 год.
Тема 1. Розробка навчально-методичних та наочних матеріалів для проведення занять з мистецьких дисциплін.	20
Тема 2. Підготовка та виконання розширених конспектів уроків.	15
Тема 4. Підготовка та виконання розширених конспектів виховних заходів або кураторських годин.	15
Тема 5. Проведення уроків та гурткових занять.	30
Виховна діяльність	60 год.
Тема 1. Спостереження та підготовка класу до виконання поставлених завдань.	4
Тема 2. Підготовка та проведення індивідуальних та групових форм роботи в учнівському колективі (бесіди, консультації, проектна діяльність, дискусії тощо).	30
Тема 3. Підготовка та проведення профорієнтаційного заходу.	18
Тема 4. Складання характеристики на учня.	8
Дослідна діяльність	60 год.
Тема 1. Виконання дослідних завдань з підбору методик викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва з учнями в закладах загальної середньої освіти та позашкільної освіти.	35
Тема 2. Оформлення звітної документації за результатами педагогічної (виробничої) практики.	20
Тема 3. Участь у підсумковій конференції та захист практики. Підведення підсумків роботи.	5
Всього	270

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік.	
	Назва виду діяльності та контролю	Максимальна кількість балів
	1. Індивідуальний план та щоденник практики	10
	2. Розширені конспекти уроків (3 конспекти)	15

3. Розширений конспект виховного заходу або кураторської години	10
4. Проведення уроків	30
5. Характеристика на учня.	5
6. Профорієнтаційний захід	5
7. Виконання дослідних завдань з підбору методик викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва з учнями в закладах загальної середньої освіти та позашкільної освіти.	10
8. Звіт з виробничої педагогічної практики, презентація та захист результатів практики	10
9. Участь у підсумковій конференції	5
УСЬОГО балів	100

Критерії оцінювання

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 5-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1–34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35–59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
68–60	«достатньо»	E
74–69	«задовільно»	D
81–75	«добре»	C
89–82	«дуже добре»	B
90–100	«відмінно»	A

90 - 100 балів

- студент сумлінно виконував усі завдання практики;
- студент припускався незначних помилок як на етапі підготовки, так і під час реалізації науково-педагогічної діяльності, але вчасно їх помічав, зміг самостійно виправити, пояснити причини їх виникнення під час аналізу;
- студент проявив себе як організована, сумлінна, творча особистість під час виконання різних видів роботи у закладі освіти і, знає й уміє застосувати в навчально-виховному процесі сучасні педагогічні технології й нові інформаційні засоби навчання, набув авторитету серед студентів, викладачів, керівників практики;
- науково-педагогічна робота виконана студентом на високому рівні, що засвідчено оцінкою в характеристиці студента-практиканта за підписом керівника з фаху, керівників з педагогіки та психології;
- у визначений термін надав правильно оформлену документацію;

	<ul style="list-style-type: none"> – на високому рівні презентував результати практики.
89–82 балів	<ul style="list-style-type: none"> – студент виконав усі завдання практики у відповідності до програмових вимог; – студентом були допущені неточності та незначні помилки; – студент виявив достатній рівень науково-педагогічної підготовки до проведення занять, аналізу та підготовки документації практики; – в роботі зі студентами та педагогічним колективом закладу освіти зарекомендував себе з позитивно.
81–75 - балів	<ul style="list-style-type: none"> – студент загалом сумлінно виконував завдання практики; – разом з тим, припускався помилок як на етапі підготовки, так і під час реалізації науково-педагогічної діяльності, але вчасно їх помічав, зміг самостійно виправити або пояснити причини їх виникнення під час аналізу; – під час практики студент-практикант виявив дисциплінованість, сумлінність і креативність; про його педагогічну діяльність добре відгукувалися студенти, методисти; – навчально-виховна робота проведена на достатньому рівні, що відбито в характеристиці студента-практиканта за підписом керівника з фаху, керівників з педагогіки та психології; – документацію подано з невеликою затримкою, але в повному обсязі, у деякі документи можуть бути внесені незначні корективи за вказівкою керівника чи методиста; – на належному рівні презентував результати практики.
74–69 – балів	<ul style="list-style-type: none"> – студент в недостатній мірі приділяв увагу точності та правильності виконання завдань практики; – не проводилась належна підготовка до виконання завдань практики; – методичні матеріали практики не відображають авторських розробок, а зачасту є запозиченнями; – звітна документація оформлена із суттєвими помилками.
68–60 - бали	<ul style="list-style-type: none"> – студент загалом виконував завдання практики, але не систематично, інколи не на належному рівні; – студент проявив себе як недостатньо самостійний та ініціативний; – навчально-виховна робота проведена на задовільному рівні, що позначено в характеристиці студента-практиканта за підписом керівника з фаху, керівників з педагогіки та психології; документацію подано із запізненням, не в повному обсязі, трапляються помилки в оформленні, у документи внесені присутні корективи за вказівкою керівника чи методиста; на задовільному рівні презентував результати практики.
35 – 59 балів	<ul style="list-style-type: none"> – відсутня систематичність у роботі студента; – необхідні записи представлені не в повному обсязі, з грубим порушенням вимог до їх оформлення; – припускався помилок, пов'язаних зі знанням навчального предмета, методикою проведення занять; – студент виконав на низькому професійно-педагогічному

	<p>рівні навчальну, виховну, методичну роботу, передбачену програмою практики;</p> <ul style="list-style-type: none"> – отримав негативний відгук про роботу, що відбито в характеристиці студента-практиканта за підписом керівника з фаху, керівників з педагогіки та психології; – не надав документацію на перевірку.
	<p>0 – 34 бали студент не виконав програми практики і не уклав документації.</p>
Вимоги до документації	<p>Звітна документація здається студентами по завершенню проходження практики протягом наступного тижня керівнику практики від ЗВО на кафедрі методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну. Вона включає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Звіт з виконаної роботи з зазначеною кількістю виконаних завдань, місцями їх виконання; 2. Відгук-оцінку керівника практики із зауваженнями; 3. Фотозвіт про проходження практики. <p>Звіт з практики проходить у формі перегляду робіт, що проводиться комісією у складі завідувача кафедри та викладачів, що керують пленерними практиками студентів першого курсу. Оцінка за практику виставляється з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності практиканта (таблиця максимальних рейтингових балів додається) та вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і залікову книжку студента за підписом керівника практики.</p> <p>Крім перегляду здійснюється ще й колективна форма підведення підсумків практики – аналізуються позитивні і негативні аспекти роботи під час практики. Студенти, які не виконали програму практики, за наявності поважної причини проходять практику повторно, у вільний від навчання час.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітнього компонента

1. Організація та проведення освітнього процесу здійснюється згідно наказу ректора №251 від 24 лютого 2026 р. про введення в дію «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf>

В положенні визначено рівні вищої освіти, форми здобуття освіти, види занять, критерії оцінювання, рівні та види контролю, тощо.

2. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://cnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

3. Пропуски занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»

(введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). <https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

4. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf

5. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Вдовиченко Р. П. Навчально-методичний посібник «Самостійна робота студентів з курсу «Педагогіка» (для дистанційної форми навчання). Миколаїв: СПД Румянцева Г. В., 2021. 182 с.
2. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти) : навч.-метод. Посіб. Ч. 1. Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2016. 196 с.: іл.
3. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Видавничий дім «Слово», 2017. 296 с.
4. Козирев М. П. Соціальна педагогіка: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 352 с.
5. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі : навч. посібник. Львів.: «Новий Світ2000», 2020. 292 с.
6. Лемешева Н.А. Образотворче мистецтво у нашому житті. Черкаси. 2015. 154 с.
7. Лемешева Н.А., Кондратюк Н.В. Методика навчання мистецтва (Образотворче мистецтво) 9 клас. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2014. 124 с.
8. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. Київ: Вища школа, 2002. 156 с.
9. Майборода І.Е. Образотворче мистецтво з методикою навчання: курс лекцій до предмета для студентів денної та заочної форми навчання напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта». Мукачево: МДУ, 2017. 41 с.
10. Методичні рекомендації і приклади реалізації НУШ у 5-6 класах на основі досвіду освітян столиці: природнича, математична, інформатична, технологічна, соціальна і здоров'ябережувальна галузі: [Навчально-методичний посібник]./ [кол. авт.: І. Воротникова, В. Заплатинський, Л. Рак, І. Філоненко, та ін.]: за заг. ред. І.П. Воротникової. К.: ФОП Ямчинський О.В., 2022. 188 с.
11. Нагачевська З.І. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (спеціалізація історія). Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 144 с.
12. Освіта в умовах воєнного стану: виклики, розвиток, повоєнні перспективи. Інформаційно-аналітичний збірник. Київ: МОН, 2023. 64 с.
13. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2005. 360 с.
14. Турчин Т. М. Т 89 Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 281 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2019/11/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-805>

2. Роз'яснення щодо деяких питань здійснення освітньої діяльності у мистецьких школах.
Дата оновлення: 16.07.2019 URL: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245499169&cat_id=2449_31905 (дата звернення: 14.07.2021)
3. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/

Викладач: Тимків Богдан Михайлович, професор,
завідувач кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва
та дизайну